

Romanje štajerskih Slovencev na Brezje!

Romanje, ki je bilo nameravano za julij, se vrši v dne 7., 8. in 9. avgusta tega leta. Polovična vožnja je sedaj dovoljena. Župni uradi v lavantinski škofiji prejmejo te dni okrožnico, da zberejo prijave. Čas prijave je zaradi nujnosti zelo kratek, samo do 28. tega meseca. Dne 31. julija tega leta mora pripravljalni odbor že prijavit štrevilo udeležencev! Vljudno zato prosimo že danes, da p. n. župni uradi točno dološljejo prijave.

PRIPRAVLJALNI ODBOR.

Jubilej parnika.

Ko je predal pred 125 leti Amerikane Robert Fulton prvi parnik prometu in se je peljal po reki Hudson iz Newyorka v Albany, so ga nazvali »očeta paroplovbe«, kakor se je oprijelo pozneje Angleža Stephensona ime »oče železniškega prometa«. Pravzaprav pa ni ustvaril Fulton prav nič novega, ampak je samo staro srečno dokončal, kar je preizkušala že cela vrsta prednikov — brez uspeha.

Fulton se je začel baviti s tehničnimi načrti v poznejšem življenju, prvotni njegov poklic je bilo slikarstvo. Z umetniškimi nameni in cilji je prišel l. 1800 v Pariz, kjer je začel kazati veliko zanimanje za gradbo ladij in torpednih čolnov. Njegove priprave za izgotovitev parnika so bile končane, ko je izjavil ameriški poslanik v Parizu, da bo on plačal stroške. Čoln je bil gotov in na obče občudovanje tisočere množice radovednih Parižanov se je vozil Fulton leta 1803 po reki Seini s pogonom pare sem in tja. Prvi parniki niso bili na vijak, katerega je izumil Ressel, ampak na kolesa, ki so gonila ladjo z veslanjem.

Fultonov prvi parni čoln se je vsled teže stroja preko sredine prelomil. Prvotno dosežena brzina ni bila večja nego pri jadrnici.

Večji uspeh nego v Parizu je žel Fulton v Ameriki. Na Angleškem si je pustil napraviti pri Boulton in Watt tvrd-

ki parni stroj, katerega so montirali v njujorški ladjedelnici na trdno zgrajeno ladjo, katero je imenoval Foulton po domovini onega, ki ga je zalagal z denarjem, »Clermont«. Ladja je bila dolga 40.5 m, široka 5.5 m, je odrivala 180 ton vode in parni stroj je proizvajal 20 konjskih sil.

Prve vožnje se je lotil Fultonov prvi parnik dne 17. avgusta 1807. Dolžina te vožnje je znašala 150 angleških milj, ki je bila srečno zmagana v 32 urah v kljub močnemu nasprotnemu vetru.

Gledalci so bili nepopisno navdušeni, ker je pred uspelim poskusom Fultona vse zasmehovalo. Poročilo o prvi vožnji Fultonovega parnika se je glasilo: »Kakor so obmetavali Kolumba pred odkritjem Amerike z zasmehovanjem, ravnokotako je bil proglašen Fulton pred vožnjo po reki Hudson za norca. Prvi parnik je bil glede zunanosti lep, izvzemši stroj ter dimnike, ki so bili nerodni in nenavadno strahovita prikazen. Veslaška kolesa ob obeh straneh ladje so bila opremljena z velikimi lopatami in so pri vsakem obratu pošteno poškopila krov parnika.

Fulton je pustil pod kotli zakuriti, začel se je valiti dim iz obeh dimnikov. Dvignili so sidro, kolesi sta pričeli delovati, ogenj so vzdrževali s suhimi smrekovimi poleni, ki so valila pri dreganju skozi dimnik cele oblake isker visoko v zrak. Ognjeniška prikazen z vednim pomikanjem naprej proti toku reke, stokanje težavno delujočega stroja — vse to je plašilo mornarje, ki še do

Planinka čaj

Bahovec čisti in osvežuje kri in s tem obnavlja celi organizem.

Zavitek Din 20.— v apotekah. 841

tedaj niti čuli niso, kaj še videli, da bi zamogla ladja tudi brez vetra naprej.

Amerika je Fultonov parnik »Clermont« takoj po posrečeni prvi vožnji predala prometu na razdaljo: Newyork — Albany. V kratkem je bil naval potnikov na parnik tako velik, da so ga morali podaljšati in razširiti. Leta 1812 so gradili že 50 parnikov in leta 1840 je vozilo po severnoameriškem veletoku Mississippi 1000 parnikov na kolesa.

DEKLIŠKI SHOD V NAZARJU.

V Nazarju, v prelepi cerkvi Marijini, ki kraljuje nad Zgornjo Savinjsko dolino, bo v nedeljo, 7. avgusta, velik dekliški shod. Njegov namen je: povodom sedemdesetletnica smrti škofa Slomška obnoviti med slovensko mladino vzgojna in življenjska načela velikega učenika našega ljudstva. Cerkevna govora imata preč. g. kanonik Časl in predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec. Na izvincerkvenem zborovanju govori gospa ravnateljica Antonija Štupca, Dekleta Savinjske doline, dobro pripravite ta svoj shod! Začetek cerkv. prireditve ob 10. uri popoldne.

Krščanska ženska zveza v Mariboru naznanja cenjenemu občinstvu, da priredi v nedeljo, dne 7. avgusta v Mariboru na Trgu Svobode veliko dobrodelno tombolo v prid »Domu revežev«.

Hoče. Po precej dolgem molku se tudi H. čani spet enkrat oglašimo. V nedeljo dne 24. t.

Božja sodba pri beduinih.

Poskus s pomočjo ognja je že od nekdaj pri arabskih plemenih bistveni del sodnega postopanja, katerega so se poslužili na osumnjenih pred kratkem ob priliki obravnave uboja. Pri spopadu med beduinskimi plemeni je bil en mož ubit. Sorodniki ubitega so zahtevali denar za prelito kri in radi tega se je sestalo sodišče plemena v Mazaru v južni Prekojordaniji v sv. deželi. Kateri od osumnjenih bi naj bil v resnici ubijalec? Glede odločitve v spornem vprašanju je odredilo sodišče poskus z ognjem in naročilo šejku,

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

30

(Dalje.)

Toplišekov Miha je pojasnjeval pozneje doma šepet na to plat, da je priznal visoko vredni gospod kot star bojevnik Pavlu, da je pri zlatem plenu taisti prvi, ki prej pride. Starec je že poznal iz bridke izkušnje Nemce in radi tega jih je prehitel, da bi lahko nagradil z zlatom: Boga, Majko božjo in rešitelja Siska — viteza Pavla. Kakor je Bog v nebesih, je zatrjeval večkrat mladi Toplišek, je plačal blagi pokojnik lesičke orožarje s pravim turškim zlatom. Pavel je prejel toliko zlatnikov in dragih kamnov, kolikor jih je bilo treba v zahvalo slovenski Materi božji za zmago, rešitev Siska in hrvatsko-slovenskih dežel. Marijina nagrada je bil: zlat prstan z draguljem, zlata krona in zlato žezlo.

Proslava ene najslavnejših zmag nad Turki v zaplenjenem taboru in v Sisku je bila skraja res ganljiva. Sčasom je postajala vedno bolj bur-

na in slednjič bi se še bili visoki gospodje skoro med seboj sprli po stari navadi radi plena in prilasčanja glavnih zaslug na zmagi. Prepričani vojskovodij in vitezov so prekinili kranjski vojaki. Celo noč so plenili utonele Turčine, katere je izmetavala reka. Pri tem poslu so zadeli tudi na trupli Hasan paše in Memibega. Potegnili so ju iz vode in prinesli generalu Andreju Turjaškemu. Krščanska vojska je pokopala Hasana na lepem kraju na ravni pri Sisku. V noči pa so se prikradli Turčini, izkopali priljubljenega vojskovodjo in ga prepeljali v Banjaluko.

Nad dva dni je rajala krščanska vojska krog Siska in nato odkorakala proti Zagrebu, kjer se je nadaljevala proslava.

Vitez Pavel je videl in se prepričal na lastne oči že par ur po odločilni bitki, da visi na kristjanskih poveljnikih in vitezi marsikaj nekrščanskega. Vsak si je lastil največ zaslug, vsak je hotel imeti največji delež na plenu. Kanonik Gjurak je imel čisto prav s trditvijo, da je zavist med kristjani večja nego med mohamedani!

m. priredi naš pevski odsek prosvetnega društva pod vodstvom našega vztrajnega organista g. Furlana svojo pevsko akademijo. Na sporedu so: spevoigra »Srce in denar«, razni šaljivi kupleti in pevski nastopi domačega pevskega zbora. Ker bo to za nas Hočane zopet nekaj novega, zato ne bomo zamudili te lepe prilike. Vabimo tudi sosede, da bodo videli, da tudi v Hočah znamo kaj lepega pripraviti!

St. Ilj v Slov. goricah. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo vprizori dne 24. julija 1932 ob 8. uri popoldne v Slovenskem domu lepo in zanimivo igro v treh dejanjih »Prisegama«. Vsi ljubitelji lepe igre vljudno vabljani. Odbor.

*

Sijajna Slomškova proslava v Šmarju.

Da bo šmarska dekanija dostojno proslavila sedemdesetletnico smrti svojega največjega rojaka, škofa Slomškega, smo pričakovali. Da pa bo ta proslava tako velika in vprav sijajna, se nismo nadejali. Udeležba je bila ogromna. Dolg spreved deklet se je vil z društvenimi zastavami na čelu in z godbo iz šmarskega trga na hrib sv. Roka. Vprav presenečeni so bili tisti, ki so menili, da bo poset bolj majhen. Pa so prišle mladenke iz vseh župnij šmarske dekanije in tudi iz sosednih krajev. Vse krščanske dekliške organizacije so bile številno zastopane. Ako bi hoteli udeležbo podrobno oceniti, ne vemo, kateremu kraju bi morali dati prednost. Čast zavednim slovenskim krščanskim dekletom! V trgu je udeležinke pozdravil lepo zgrajen slavolok z napisom: »Slovenski narod — Marijin narod«, na hribu sv. Roka pa drug slavolok s pomenljivim Slomškovim izrekom. Vrli fantje so tudi postavili mlaje. Pri sv. Roku se je najprej vršila procesija z Najsvetejšim. Tako velike udeležbe pri procesiji pri sv. Roku ljudje ne pomnijo. Slomškove proslave so se namreč udeležili v prav velikem številu tudi možje in fantje, čeprav je bila prireditev v prvi vrsti namenjena

članicam naših dekliških organizacij. Preč. g. kanonik Časl, škofijski voditelj Marijinih družb, je vodil procesijo ter tudi opravil slovesno sveto mašo. Pridiga je morala biti zunaj cerkve. Ako bi bila v cerkvi, niti tretji del udeležencev ne bi bil mogel biti prisoten. Govoril je v poljudnih besedah predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec. Njegov govor je sličil šopku cvetlic, zbranih in sestavljenih iz samih Slomškovih misli, izrekov, načel in navdila. Naj bi ta duhovni šopek, ki ga je predsednik Prosvetne zveze poklonil dekletom, pa tudi obilnemu številu zbranih fantov, ostal v njihovih rokah nezvenjen! Iz njih bo duhtel vedno sveži Slomškov duh. Po cerkvenem opravilu je bilo izvencerkveno zborovanje, ki ga je vodil predsednik dr. Hohnjec. Na zborovanju so tudi prav lepo, pristrčno, poučno in spodbudljivo govorile zastopnice dekliških organizacij iz raznih krajev: Neža Verbovšek iz Šmarja, Berta Fais iz Kostivnice in Ljudmila Valenčak od Sv. Jurija. Popoldne je imel preč. g. kanonik Časl poučen in navduševalen govor članicam Marijinih družb o tem, kako naj uveljavljajo Slomškovega duha v lastnem življenju in v naših družinah. Slovesne večernice je ob obilni asistenci opravil g. Kociper, župnik iz ponkofske župnije — rojstne župnije Slomškove. Sklepno je monsignor Vreže, varih sv. Roka in njegove veličine, velik, očetovsko skrben prijatelj mladine, v zanosnih besedah pozval mladenke, naj zapojejo Te Deum v zahvalo za krasno uspešo Slomškovo proslavo. Naj bi veličastna šmarska prireditev v proslavo velikega učitelja in voditelja slovenskega ljudstva našla širom naše domovine če ne vrstnice, pa vsaj posnemovalke! Kakšen vtis je napravila šmarska Slomškova prireditev, dokazuje izrek nekega moža iz Dalmacije, ki je pravoslavne vere. Bil je navzoč pri vsej prireditvi, ter naposled izjavil: »Bilo je prav lepo! Slovenci so izobražen, prosvetljen narod!« To

priznanje nam bodi v spodbudo, da nadaljujemo, poglobimo in razširimo med našim narodom prosvetno delo v Slomškovem duhu.

Boj za prestol v Abesiniji.

Abesinski prestol v nevarnosti.

V glavnem mestu Abesinije Addis-Abebi v Afriki vlada baš sedaj veliko razburjenje. Iz Godjama, kamor se je zatekel iz ujetništva pobegli prejšnji cesar Lidi Yassu, poročajo, da zbira tamkaj večjo armado, s katero se bo lotil pohoda v prestolico Addis-Abeba. Poročila trdijo, da so se oklenili s prestola pregnanega vladarja najbolj mogočni poglavarji vseh plemen in da se ojačuje Lidi Yassuova vojska od dne do dne. Vse po Abesiniji govori le o Lidi Yassu in to ni čudno, saj pomenja to ime po naše »mali Jezus«. Globoko verni in krščanski narod Abesincev je uverjen, da ga bo rešil »mali Jezus« nadlog in stisk sedanjega časa. Trenutno caruje v Abesiniji Ras Tafari, ki se je pustil kronati z nepopisnim sijajem v jeseni minulega leta. Tafarišovo carstvo pa je vsled najnovejšega gibanja v prav resni opasnosti in bo doživela Abesinija zelo težke prestolne boje. Abesinska cesarska hiša je namreč ena najstarejših na celem svetu, a tudi ta se je pričela majati.

Kraljica iz Sabe in abesinska vladarska hiša.

Ako smemo verjeti abesinskim zgodovinarjem, vladarski rod v Abesiniji ni samo najstarejši, ampak sega nazaj do Adama. V znameniti abesinski pesnitvi »Slava kraljev« čitamo: »Beležimo rojstva abesinskih kraljev od Adama do današnjih dni.« Iz navedene pa tudi iz drugih kronik zvemo, da je kraljica iz Sabe, ki je vladala nad enim delom Abesinije, iz Kamove družine (Kam je bil Noetov sin). Po tej razlagi bi segala abesinska cesarska hiša preko Noeta nazaj na prvega človeka in do stvarje-

Pavla ni bilo videti po bitki nikjer med vitezi požrešneži in hvalimarki. V cerkvi je molil in se goreče zahvaljeval, da je izpolnil z božjo pomočjo najsvetejšo obljubo, katero je bil prisegel v hramu žalostne Matere božje na sv. evangelij in v roke škofa. Vest mu je govorila na glas, da so njegova dejanja velika za krščanski svet. Prost ni samo Sisak krutih nevernikov, otete so polumeseca in njegovega robstva hrvatsko-slovenske pokrajine!

Ostal je še nekaj dni med res hvaležnimi Siščani in slišal marsikatero resnično iz ust blagega kanonika. Zmagoviti poveljnik Siska Blaž Gjurak je svetoval Pavlu po izplačilu v zlatu in po pristrčni zahvali med solzami, naj se nikar ne pomudi na povratku v Zagreb. Ako bi zaupal tamkaj v pijančevanju zbranim generalom in vitezom skrivnost najsvetejše zaobljube in preobleke iz ženske v hrabrega viteza, bi ga v zahvalo za rešitev Siska obsodili kot z vragom zvezano čarovnico in jo sežgali na grmadi na najbolj javnem trgu. V Zagreb bo sedaj vsak drugi junak

le on Pavel ne, ki je doma iz kraja, o katerem se le malo ali nič ne govori med visoko gospodo.

Pa je poslušnil Pavel visoko častitega gospoda Blaža. Krenil je s svojimi orožarji še po tovariše v Karlovec. Od tamkaj niso jezdili v Zagreb, ampak naravnost počez na Podsused in v Brežice. Tukaj so se ustavili za nekaj časa, da so se do dobra odpočili. Iz Brežic so bili v enem dnevu v Lesičnem in na Pilštajnu.

Hrvatsko-slovensko zmago nad Turki proslavljajo vsi znameniti zgodovinarji. Tukaj hočemo navesti našega zgodovinarja Grudna, ki beleži o Sisku tako-le: »Vest o zmagi pri Sisku je silno vzradostila krščanski svet. Ko je prišlo poročilo do cesarja Rudolfa, je hitel takoj v dvorno kapelo in ukazal zapeti slovesni »Te Deum«. Papež Klemen VIII. je pisal Andreju Turjaškemu lastnoročno pohvalno pismo, enako banu Tomažu Erdedu, katerega je imenoval španski kralj za viteza reda sv. Odrešenika in mu podaril zlato svetinjo z napisom: »Gospod, preizkusil si me.«

naj ga izvede. Vzel je dolgo in ostro bodalo ter porinil rezilo v sredino žerjavice. Med navzočimi je zavladala grobna tišina. Vse je zrló z največjo napetostjo v jeklo, ki se je vedno bolj rdečilo radi vročine. Šejk je potegnil razbeljeni nož iz ognja in si ga je položil na jezik. Slišati je bilo cvrčanje, kakor ga je čuti, ako pride vroče železo v dotiko s kako tekočino. Za šejkom so prišli na vrsto uboja osumljeni. Prvi je stopil pred poglavarja, iztegnil jezik in ta mu je položil razbeljeno rezilo nanj. Zavrčalo je in vsi so zavohali obžgano meso. S smradom po opečenju je bila izrečena: